

INCAMAKE*

Kubungabunga no kurengera urusobe rw'ibinyabuzima ku isi ni icyerekezo gisaba ko abantu biga kubana no guturana n'ibindi binyabuzima bitari abantu umunsi ku munsi, harimo no kumenya gukemura amakimbirane ashobora guterwa n'iyo mibanire ku bantu baturaye ibyanya bikomye cyangwa birinzwe. Iyi ngingo irasuzuma ibikorwa bijyanye n'amakimbirane y'abantu n'ibinyabuzima – uruzitiro rw'amashanyarazi, indishyi z'ibyangijwe n'inyamaswa, hamwe n'ubumenyi gakondo by' abaturage ku micungire y'urusobe rw'ibinyabuzima n'ibidukikije – mu byanya byahindaguritse mu bihe bitandukanye muri Pariki y'igihugu ya Akagera mu Rwanda, hakoreshejwe uburyo bw'amahoro ashingiye ku bidukikije. Amahoro ashingiye ku bidukikije asobanurwa binyuze mu gitekerezo cya Galtung (1969) kigaruka ku kutagira amahoro (umudendezo utaziguye) no kugira amahoro (umudendezo usendereye mu by'umubiri, intekerezo, umuco, n'irindi hohoterwa iryariryo ryose) nk'uko bisabwa mu mibanire hagati y'abantu n'ibindi binyabuzima. Mu gihe ibikorwa by'amakimbirane y'abantu n'ibinyabuzima bishobora kumvikana hashingiwe ku nyungu z'abashinzwe kurengera ibidukikije, kugabanya ingaruka mbi z'inyamaswa ku bantu no kunoza imyumvire y'abantu ku nyamaswa no kubungabunga ibidukikije, kenshi usanga ibyo bikorwa bitazana amahoro akenewe ku rusobe rw'ibinyabuzima harimo n'inyamaswa. Kubungabunga ibidukikije bisaba ko gukemura amakimbirane y'abantu n'inyamaswa birushaho kunoza uburyo bwo kubana mu mahoro asesuye hagati y'abantu n'inyamaswa hashingiwe ku myumvire ihindutse y'abaturaye ibyanya bikomye n'ibirinzwe ku isi yose.

Iby'ibanzeho: amakimbirane hagati y'inyamaswa n'abantu, abaturage, ibyanya bikomye, amahoro y'ibidukikije, kubungabunga ibidukikije

*Translation provided by author